

PROTOKÓŁ
z Narady Techniczno-Gospodarczej
dla NADLEŚNICTWA
Starachowice

Obręby: Lubienia, Starachowice

na okres od 01.01.2026 r. do 31.12.2035 r.

Starachowice 06.11.2025 r.

Narada Techniczno-Gospodarcza dla Nadleśnictwa Starachowice, odbyła się w dniu **06.11.2025 r.** w siedzibie Nadleśnictwa Starachowice.

Spotkanie miało charakter ogólnodostępny o czym stosowna informacja została zawarta w ogłoszeniu, które ukazało się na co najmniej 21 dni przed planowanym terminem NTG w BIP RDLP oraz w gazecie o zasięgu regionalnym. Ponadto zapewniono możliwość udziału w obradach w trybie wideokonferencji.

Komisja po wysłuchaniu referatów i przeprowadzeniu dyskusji w sprawie przedstawionych dokumentów:

a) Materiały dotyczące gospodarki leśnej w ubiegłym okresie:

- analiza gospodarki leśnej w okresie 2016-2025 – referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Starachowice prognozowanej na 31.12.2025 r.,
- koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne w okresie realizacji dotychczasowego Planu Urządzenia Lasu (2016-2025) na terenie Nadleśnictwa Starachowice,
- referat Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu,
- koreferat Wykonawcy Projektu Planu Urządzenia Lasu.

b) Materiały i propozycje przedstawione przez Wykonawcę Projektu Planu Urządzenia Lasu:

- zakres prac urzędzeniowych,
- wyniki prac inwentaryzacyjnych,
- propozycje planu gospodarki leśnej na okres gospodarczy 2026-2035,
- projekt aktualizacji Programu Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Starachowice na lata 2026-2035,
- prognoza oddziaływania na środowisko i obszar Natura 2000 Projektu Planu Urządzenia Lasu,

podjęła następujące ustalenia i przyjęła wielkości:

A: Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

1. Skład osobowy:

1.1. Przewodniczący NTG

Roman Wóblewski – Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP Radom.

1.2. Członkowie:

Jacek Przypaśniak – główny specjalista SL – DGLP,

Michał Farys – Nadleśniczy Nadleśnictwa Starachowice,

Radosław Kwiatkowski – z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Starachowice,

Piotr Lasota – główny specjalista SL - Zespół Ochrony Lasu w Radomiu - DGLP,

Wiesław Szczechowicz - Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP Radom,

Iwona Janus - Naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej RDLP Radom,

Adrian Bąk – starszy specjalista SL w Wydziale Ochrony Lasu RDLP w Radomiu,

Zdzisław Wierzbicki - starszy specjalista SL w zespole ds. Ochrony przyrody,

Wojciech Hłopaś - Dyrektor Oddziału BULiGL Oddział Radom,

Tomasz Moskwa – Z-ca Dyrektora Oddziału BULiGL Oddział Radom,

Wojciech Śledź – Kierownik pracowni UL - BULiGL Oddział Radom,
Piotr Pajęczek – taksator - BULiGL Oddział Radom,
Elżbieta Gralec – Zastępca Prezydenta - Urząd Miejski w Starachowicach,
Aleksandra Kępa – inspektor – Urząd Miejski w Starachowicach,
Karol Zawłocki – kierownik referatu urbanistyki i planowania przestrzennego - Urząd Miejski w Starachowicach,
Marcin Bednarczyk – kierownik biura architekta miejskiego/sekretarz stowarzyszenia - Urząd Miejski w Starachowicach/Stowarzyszenie Miłośników Kolei Wąskotorowej,
Tomasz Tusznio – inspektor – Starostwo Powiatowe w Starachowicach,
Milena Jaworska – Urząd Gminy w Mircu,
Rafał Zacharski – radny gminy - Urząd Gminy w Mircu,
Ryszard Błach – radny gminy - Urząd Gminy w Mircu,
Michał Karwacki – inspektor ds. ochrony środowiska - Urząd Gminy Brody
Robert Pióro – prezes zarządu - Staropolskie Towarzystwo Przyrodniczo-Leśne „Kotyzka”,
Jacek Major - Mazowiecko-Świętokrzyskiego Towarzystwa Ornitologicznego,
Piotr Pentek – inżynier nadzoru - Nadleśnictwo Starachowice,
Piotr Dygas – inżynier nadzoru - Nadleśnictwo Starachowice,
Rafał Adamczyk - starszy specjalista SL - Nadleśnictwo Starachowice,
Adrianna Bilska - specjalista SL - Nadleśnictwo Starachowice,
Paweł Dula - starszy specjalista SL - Nadleśnictwo Starachowice,
Agata Łodej - starszy referent - Nadleśnictwo Starachowice,
Stanisław Kępa - starszy referent - Nadleśnictwo Starachowice,
Mateusz Młynarczyk - RDOŚ w Kielcach – on-line,
Monika Waleryś - RDOŚ w Kielcach – on-line,
Kinga Wodecka – Wojewódzki Urząd Zabytków w Kielcach – on-line,
Dariusz Janowski – Zakład Usług Leśnych.

1.3. Sekretarz

Agata Łukomska-Hłopaś – starszy specjalista SL w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Radomiu.

2. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu.

Po zaprezentowaniu mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu przez Wykonawcę PUL zaakceptowano (bez uwag i zastrzeżeń) jej treść.

3. Akceptacja przedstawionego w projekcie planu urządzenia lasu – zakresu i formy podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu uwzględniono założenia polityki przestrzennego zagospodarowania określone w skali gmin, powiatów oraz województwa.

Analiza nie wykazała inwestycji, które mogą wpłynąć w istotny sposób na gospodarkę leśną w Nadleśnictwie Starachowice.

4. Rozstrzygnięcia w sprawie ewentualnych rozbieżności rodzajów użytków gruntowych.

W ramach urzędzeniowych prac terenowych sporządzono wykaz rozbieżności, który został przekazany do Nadleśnictwa. Do PUL został przyjęty stan zgodny z państwową ewidencją gruntów i budynków na dzień 01.01.2026 r. Natomiast wykaz rozbieżności będzie podstawą do przeprowadzenia zmiany w państwowej ewidencji prowadzonej przez Starostów, poprzez zgłoszenie rozbieżności lub przygotowanie dokumentacji dot. zmian do powiatowych ośrodków geodezyjnych.

5. Zatwierdzenie zmian granic i numeracji oddziałów.

W trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto zmiany granic pododdziałów. W ramach opracowania projektu PUL, w przypadkach znaczniejszych rozbieżności, skorygowano granice oddziałów leśnych, dostosowując je do rzeczywistego przebiegu na gruncie (a nie do granic działek ewidencyjnych jak to miało miejsce w poprzednich rewizjach PUL).

Działki przejęte w ostatnim okresie gospodarczym przyporządkowano do już istniejących oddziałów.

6. Zakres wykorzystania wskaźników spodziewanego przyrostu bieżącego, tabelarycznego oraz użytecznego.

Rozmiar użytkowania rębego w porównaniu z etatem w następnym okresie gospodarczym spadnie o ok. 14 %. Jest to spowodowane między innymi: położeniem w rezerwatach przyrody, zaliczenie drzewostanu do obszarów cennych przyrodniczo w kategorii 1, wyłączeniem z użytkowania przewidzianym w PZO dla obszaru Natura 2000.

Przewiduje się, że na koniec okresu gospodarczego (2035 r.) zmniejszy się powierzchnia Ia klasy wieku o 4 %. W wyniku dojrzewania drzewostanów i przejścia ich powierzchni do kolejnych starszych klas i podklas wieku, zmniejszy się na koniec obowiązywania PUL powierzchnia IV klasy wieku, a zwiększy powierzchnia drzewostanów o strukturze klasy odnowienia (KO).

Prognozowany znaczny wzrost powierzchni KO (pomimo niewielkiego spadku rozmiaru użytkowania rębego) i jednoczesny spadek Ia podklasy wieku wynika z niemal całkowitej rezygnacji z rębni zupełnej oraz rozłożenia w wielu przypadkach cięć w rębniach złożonych na więcej etapów, a w konsekwencji zastosowania jeszcze dłuższych niż w poprzednim PUL okresów odnowienia bądź uprzątnięcia.

Analiza rozkładu powierzchni drzewostanów w podklasach wieku obecnie i w perspektywie kolejnych 10 lat, wskazuje na naturalne przesunięcie powierzchni młodszych klas wieku do starszych.

Przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa według przeprowadzonej prognozy wzrośnie z **68 lat** obecnie do **72**. Wzrost ten będzie jednak sytuacją tymczasową, wynikającą ze znacznego wzrostu powierzchni drzewostanów w KO – w kolejnych okresach gospodarczych powinien on spaść, a następnie (przy założeniu kontynuowania obecnego sposobu użytkowania) ustabilizować się.

W związku z tym w następnym okresie gospodarczym użytkowanie rębne, związane z wymianą pokoleniową lasu, powinno się kształtować na poziomie umożliwiającym dalsze sukcesywne optymalizowanie przeciętnego wieku drzewostanów oraz poprawę ich stabilności i przyrostu. Tylko konsekwentne realizowanie zadań gospodarczych wynikających z planu cięć użytków rębnych na poziomie, nie mniejszym niż zaplanowano na najbliższe 10-lecie, umożliwi w perspektywie średnio i długookresowej zmniejszenie tej różnicy. Osiągnięcie pożądanej struktury wiekowej drzewostanów będzie procesem długotrwałym nie możliwym do osiągnięcia w jednym cyklu produkcyjnym drzewostanów.

Biorąc pod uwagę proponowany etat użytkowania rębego i przedrębego na najbliższe 10-lecie oraz wielkość przyrostu bieżącego tablicowego (z tabel VIIa), zakłada się, że w Nadleśnictwie nastąpi niewielki spadek ogólnej miąższości grubizny brutto drzewostanów.

Do obliczenia miąższości grubizny spodziewanej na koniec okresu gospodarczego wykorzystano wzór z § 123 IUL.

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – suma miąższości grubizny spodziewana na koniec okresu gospodarczego,

V_p – suma miąższości grubizny na początku okresu gospodarczego, na powierzchni zalesionej,

Z_v – spodziewany przyrost miąższości grubizny – tabelaryczny w okresie obowiązywania planu,

U – suma miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie urządzenia lasu.

Prognoza zasobów na koniec okresu gospodarczego wg przyrostu tablicowego

Obręb	Miąższość brutto [m ³]			
	V_p	Z_v	U	V_k
Lubienia	1 949 798	513 800	515 246	1 948 352
Starachowice	1 813 319	451 450	469 054	1 795 715
Nadleśnictwo	3 763 117	965 250	984 300	3 744 067

Przedstawiona powyżej prognoza, wykonana z zastosowaniem przyrostu tablicowego, wskazuje że na koniec okresu gospodarczego zasoby miąższości drzewostanów całego Nadleśnictwa pozostaną praktycznie na obecnym poziomie (spadek o 0,51%). W poszczególnych obrębach leśnych sytuacja jest podobna, z tym że w obrębie Lubienia prognozowany jest spadek o zaledwie 0,07%, natomiast w obrębie Starachowice o 0,97%.

Sytuacja ta nie spowoduje negatywnych skutków dla funkcjonowania ekosystemów leśnych i nieleśnych, ponieważ oprócz optymalizacji zadań gospodarczych, które uwzględniają doraźne oraz perspektywiczne cele hodowlane i ochronne, projekt PUL przewiduje również ochronę zasobów naturalnych, w tym chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk przyrodniczych, roślinności runa leśnego, gleb i wód. Szczegółowe dane na ten temat będzie zawierał „Program Ochrony Przyrody” oraz „Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000”. Projekt PUL nie przewiduje ograniczenia przestrzeni występowania gatunków, zmniejszenia powierzchni leśnej, ani powierzchni całego Nadleśnictwa. Ewentualne przeznaczenie gruntów na cele nieleśne może wynikać jedynie z przepisów wyższego rzędu, realizacji ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego czy inwestycji celu publicznego.

Uwzględniając dane z ostatniego 10-lecia w zakresie przyrostu użytkownego oraz prognozowanego przyrostu tabelarycznego można również zauważyć, że przy zaprojektowanej wielkości użytkowania na koniec okresu gospodarczego całkowity zapas drzewostanów Nadleśnictwa spadnie o **1,64%**. W poszczególnych obrębach leśnych sytuacja jest analogiczna do tej wynikającej z przyjęcia za podstawę obliczeń przyrost tablicowy – zasoby miąższości w obrębie Lubienia prognozowany jest spadek o 1,79%, natomiast w obrębie Starachowice o 1,47%.

Tak więc niezależnie od przyjętego sposobu obliczenia spodziewanego przyrostu drzewostanów, w skali całego Nadleśnictwa możemy się spodziewać niewielkiego spadku całkowitego zapasu na koniec okresu gospodarczego (przyjmując, że nie wystąpią nieprzewidziane wielkoskalowe szkody). Mając na uwadze ograniczoną dokładność określania obu przyrostów, można stwierdzić, że całkowity zapas nieco spadnie lub pozostanie praktycznie na tym samym poziomie.

7. Akceptacja testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

Kontrolę powierzchni próbnych dokonał zespół zadaniowy powołany na podstawie Decyzji nr 19/2025 Dyrektora RDLP w Radomiu z dnia 14.04.2025 r. Kontrolą objęto próbę 45 powierzchni wylosowanych przy pomocy programu TAKSATOR. Czynności kontrolne

polegające na ponownym pomiarze na wylosowanych powierzchniach przeprowadzono w dniach 29-30.04.2025 r.

W wyniku kontroli nie stwierdzono błędów grubych, bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego wyniosła **0,050** natomiast bezwzględna wartość statystyki wysokości **0,184**. Wielkości te mieszczą się w przedziale wartości dopuszczalnych.

W związku z powyższym w trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej zaakceptowano test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych.

8. Ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu.

Podstawy oceny stanowią:

- Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Starachowice – obręb Lubienia i Starachowice na okres od 1.01.2016 r. do 31.12.2025 r.,
- Analiza gospodarki przeszłej dokonana przez Nadleśniczego na NTG,
- Koreferat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu do w/w analizy Nadleśniczego w zakresie zagrożeń przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne,
- Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu,
- Referat Naczelnika Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary natura 2000 zgodnie z ustaleniami przyjętymi w prognozie oddziaływania na środowisko tego planu,
- Plany gospodarcze i sprawozdania z ich wykonania.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiony jest stopień realizacji zadań gospodarczych w okresie minionego 10-lecia obowiązywania PUL dla Nadleśnictwa Starachowice prognozowane na dzień 31 grudnia 2025 r. Ostateczne dane dotyczące realizacji PUL wg. stanu na 31.12.2025 r. zostaną dołączone do Analizy gospodarki przeszłej Nadleśniczego Nadleśnictwa Starachowice w formie dodatkowych załączników tab. IX, X.

		Plan	Wykonanie	Realizacja
Zadania z zakresu użytkowania głównego		Pow. (ha)		%
1	Użytkowanie rębne	3478,49	3479,96	100,04
2	Użytkowanie przedrębne bez NK	8640,56	8 614,5	99,70
	- w tym:	x	x	x
2a	Czyszczenia późne CP-P	81,64	46,69	57,19
2b	Trzebieże	8558,92	8567,81	100,10
Zadania z zakresu hodowli lasu				
3	Pielęgnowanie gleby	645,53*	1948,71	301,88
4	Pielęgnowanie upraw CW	926,03*	1096,15	118,37
5	Pielęgnowanie młodników CP	1632,62	1980,8	121,33
6	Zalesienia i odnowienia:	x	x	x
6.1	Zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia	1,64	8,48	517,07
6.2	Odnowienie halizn, płazowin, zrębów oraz odnowienie w d-stanach przewidzianych do użytkowania rębego	1319,41	1261,25	95,59
6.3	Dolesienia i podsadzenia	15,91	33,23	208,86
6.4	Poprawki i uzupełnienia	1,69**	117,26	6938,46
6.5	Podszyty	-	-	-
6.6	Melioracje	1259,25	1311,68	104,16

* - zabieg planowany wyłącznie dla istniejących upraw

** - zabiegu nie planowano w uprawach nowo projektowanych

Nieznacznie zwiększona realizacja etatu powierzchniowego w użytkowaniu rębnym wynikała z wykonania kilku zrębów sanitarnych na powierzchniach nieujętych w PUL do użytkowania rębnego.

Etat powierzchniowy w użytkowaniu przedrębnym został zrealizowany na poziomie ok. 100 %.

Stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Starachowice jako całość należy uznać za dobry.

Działania w zakresie ochrony przyrody wynikały z zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody oraz ustaleń i zgód wydanych przez RDOŚ Kielcach.

Szczegółowa końcowa ocena gospodarki przeszłej dla Nadleśnictwa Starachowice za okres 01.01.2016 – 31.12.2025 r. dokonana przez dyrektora RDLP, będzie zawarta w podrozdziale „Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu”.

9. Stwierdzenie, że projekt planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy o lasach oraz wytycznymi KZP.

Na podstawie referatu Wykonawcy stwierdzono, że:

- Projekt Planu Urządzania Lasu i Program Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa został wykonany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi KZP. Wykonawca uwzględnił również wszystkie zmiany i uszczegółowienia (wynikające głównie ze zmiany IUL) w zakresie wytycznych zgodnie z poleceniami Zamawiającego.
- Prognoza Oddziaływania na Środowisko i Obszar Natura 2000 została wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi oraz regulacjami w Lasach Państwowych. Uwzględniła ona ustalenia Komisji Założeń Planu oraz zakres i stopień szczegółowości uzgodniony z RDOŚ w Kielcach.

10. Inne końcowe wytyczne dotyczące organizacji prac nad planem urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym akceptacja zakresu prognozy symulacyjnej na koniec okresu oraz ustalenie formy przekazywania planu urządzenia lasu do nadleśnictwa.

Nadleśniczy zaakceptował zaproponowany przez Wykonawcę wykaz cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębnego i przedrębnego.

Planowane wskazania gospodarcze odpowiadają bieżącym potrzebom lasu, uwzględniają cele w perspektywie czasowej krótko-, średnio- i długoterminowej. Jednocześnie zapewniają kontynuację rozpoczętą w poprzednich okresach gospodarczych przebudowę drzewostanów sosnowych na żyznych siedliskach lasowych.

B. Projekt planu urządzenia lasu.

1. Stan posiadania.

W trakcie Narady Techniczno-Gospodarczej omówiono stan posiadania Nadleśnictwa wg stanu na 01.01.2026 r. Udział poszczególnych grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania przedstawia tabela poniżej:

Grupy i rodzaje użytków gruntowych	Obręb		Nadleśnictwo
	Lubienia	Starachowice	
1	2	3	4
1. Lasy - razem	7510,5860	6962,9442	14473,5302
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	7277,7153	6705,9741	13983,6894
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	18,7571	11,4619	30,2190
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	214,1136	245,5082	459,6218
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione	-	-	-
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	7510,5860	6962,9442	14473,5302
3. Użytki rolne - razem	64,0268	84,9515	148,9783
w tym nieużytki	6,1042	37,6973	43,8015
4. Grunty pod wodami - razem	-	-	-
5. Użytki ekologiczne - razem	-	-	-
6. Tereny różne - razem	0,6000	2,3279	2,9279
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem	5,6947	8,7383	14,4330
Razem (2-7) Grunty niezaliczone do lasów	70,3215	96,0177	166,3392
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia	-	-	-
OGÓŁEM (1-7)	7580,9075	7058,9619	14639,8694

Nadleśnictwo nie posiada gruntów we współwłasności Skarbu Państwa i osób fizycznych.

Nadleśnictwo posiada grunt sporny, jest to grunt nieleśny – użytek gruntowy „Dr” o powierzchni 0,9819 ha (pododdziały 156 m oraz 157 l w obrębie leśnym Lubienia).

Zestawienie powierzchni wg grup w arach.

Obręb	Powierzchnia leśna [ha]				Powierzchnia nieleśna [ha]	Ogółem [ha]
	zalesiona	niezalesiona	związana z gosp. leśną	razem		
1	2	3	4	5	6	7
Lubienia	7 277,76	18,77	214,17	7 510,70	70,35	7 581,05
Starachowice	6 705,78	11,45	245,56	6 962,79	96,00	7 058,79
Nadleśnictwo	13 983,54	30,22	459,73	14 473,49	166,35	14 639,84

Powierzchnia Nadleśnictwa jest zgodna z ewidencją gruntów i budynków, różnice w wielkości powierzchni określonej w metrach kwadratowych w tabeli powyżej i w arach określonej w pozostałych zestawieniach tabelarycznych wynika z zaokrąglania powierzchni geodezyjnej poszczególnych działek i ich sumy.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności.

Zgodnie z postanowieniem KZP, podczas prac nad projektem PUL dokonano

aktualizacji dominujących funkcji lasu i zasięgu obszarów chronionych. Opracowano również wykazy i mapy do wniosku o pozbawienie lasów Nadleśnictwa Starachowice dotychczasowego charakteru ochronnego oraz uznanie lasów za ochronne wg zaktualizowanego rozpoznania ich funkcji.

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu wystąpił do właściwych terytorialnie rad gmin o opinię w sprawie uznania lasów za ochronne lub pozbawienie go tego charakteru. Po uzyskaniu w/w opinii do DGLP zostanie skierowany wniosek o uznanie lasów za ochronne.

W projekcie PUL zasięg poszczególnych kategorii ochronności przyjęto zgodnie z wykonaną ich aktualizacją, podczas której uwzględniono następujące okoliczności:

- zmiany w stanie posiadania (w tym zmiany między powierzchnią leśną i nieleśną),
- zmiany rodzajów powierzchni, granic oraz powierzchni pododdziałów,
- brak metodycznych podstaw do wyróżniania stref zagrożenia przemysłowego,
- brak oznak uszkodzeń drzewostanów na skutek gazów i pyłów z zakładów przemysłowych,
- nowe rozpoznanie zasięgu lasów położonych w miastach i ich sąsiedztwie,
- utworzenie nowego rezerwatu przyrody w miejscu dotychczasowych lasów ochronnych,
- wykonana w 2014 roku aktualizacja opracowania glebowo-siedliskowego,
- nowe dane o występowaniu siedlisk przyrodniczych chronionych w obszarze Natura 2000,
- nowe dane o ustanowionych strefach ochrony gatunków objętych ochroną gatunkową,
- nowe dane o występujących w Nadleśnictwie obszarach cennych przyrodniczo,
- nowe dane o istniejących drzewostanach nasiennych wyłączonych z użytkowania rębego,
- przewidywane wyłączenia gruntów leśnych z produkcji.

Lp.	Grupy lasu	Powierzchnia leśna					
		Obręb Lubienia		Obręb Starachowice		Nadleśnictwo	
		[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rezerwaty	157,71	2,16	-	0,00	157,71	1,12
2.1	Lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	976,48	13,38	5 063,20	75,38	6039,68	43,10
2.2	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	23,94	0,33	106,38	1,58	130,32	0,93
2.3	Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	2,29	0,03	53,60	0,80	55,89	0,40
2.4	Lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębego	21,31	0,29	-	0,00	21,31	0,15
2.5	Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	-	0,00	0,78	0,01	0,78	0,01
2.6	Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców	4721,22	64,71	1491,50	22,20	6212,72	44,33
2.	Lasy ochronne (razem 2.1 – 2.6)	5745,24	78,74	6715,46	99,97	12460,70	88,92
3.	Lasy gospodarcze	1393,58	19,10	1,77	0,03	1395,35	9,96
4.	Razem	7296,53	100,00	6717,23	100,00	14013,76	100,00

3. Podział na gospodarstwa.

Na terenie Nadleśnictwa Starachowice wyróżniono trzy gospodarstwa.
W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych nie wyodrębniono przerębowego sposobu zagospodarowania.

Tworząc podział drzewostanów na gospodarstwa uwzględniono założenia KZP.

Zestawienie powierzchni leśnej wg gospodarstw

Gospodarstwo	Obręb				Nadleśnictwo	
	Lubienia		Starachowice			
	[ha]	%	[ha]	%	[ha]	%
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)	205,25	2,81	167,34	2,49	372,59	2,66
Lasów ochronnych (O)	5697,70	78,09	6548,12	97,48	12245,82	87,38
Lasów gospodarczych (G) z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ)	1393,58	19,10	1,77	0,03	1395,35	9,96
Razem	7296,53	100,00	6717,23	100,00	14013,76	100,00

4. Wieki rębności.

Wieki rębności przyjęto w oparciu o ustalenia Komisji Założenia Planu, na podstawie Zarządzenia Nr 55 DGLP z dnia 21.11.2011 r. oraz § 83 IUL.

Przeciętne wieki rębności dla poszczególnych gatunków drzew, przedstawiają się następująco:

Db	– 160 lat
Jd	– 140 lat
Bk, Js	– 120 lat
So, Md	– 110 lat
Kl, Jw, Wz	– 100 lat
Św, Brz Ol, Gb, Ak	– 80 lat
Oś, Ol odroślowa	– 60 lat

Wieki rębności w porównaniu z poprzednim okresem gospodarczym nie uległy zmianie. Ponadto w ramach prac taksacyjnych zinwentaryzowano nowe gatunki panujące tj.: klon jawor, wiąz oraz robinia akacjowa dla których przyjęto wieki rębności zapisane w tabeli powyżej.

Drzewostany zaliczone do przebudowy pilnej oraz struktury klasy odnowienia (KO) i klasy do odnowienia (KDO), przydzielone zostały do użytkowania rębego, niezależnie od przyjętych wieków rębności.

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębnego.

I. Użytkowanie rębne.

Użytkowanie rębne dzieli się na:

- zaliczone na poczet etatu, tj. realizowane poprzez odpowiednie techniki pozyskania i odnowienia w ramach różnych rodzajów i form rębni,
- nie zaliczone na poczet etatu, na które składają się: uprzątnięcie części przestojów utrudniających wzrost młodemu pokoleniu oraz uprzątnięcie płazowin (nie stwierdzono potrzeb planowania usunięcia drzew z linii podziału powierzchniowego).

Wszystkie proponowane rozwiązania odnośnie optymalizacji użytkowania rębego i opracowania wykazu projektowanych cieć rębnych, w tym: wielkości przyjętych etatów,

lokalizację poszczególnych zrębów, rodzaje i formy rębni, powierzchnie do odnowienia po kolejnych cięciach, zostały uzgodnione z przedstawicielami RDLP w Radomiu i Nadleśnictwa Starachowice.

W projektowaniu cięć rębnych, uwzględniono zapisy zawarte w Zarządzeniu nr 87 DGLP z dnia 12 lipca 2024 r., dotyczące zamiany rębni zupełnej (I) oraz rębni gniazdowej zupełnej (IIIa) na rębnie złożone (II, IIIb, IV). Rębnię zupełną (Ib) którą zaprojektowano w PUL, zmodyfikowano do wariantu retencyjnego.

Wykaz projektowanych cięć rębnych w obszarach Natura 2000 i poza nimi, przedłożono w RDOŚ w Kielcach celem konsultacji w tym zakresie.

Zgodnie z postanowieniem Komisji Założeń Planu, do wyliczenia etatów w gospodarstwie lasów ochronnych (O) i lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) przyjęto średni okres odnowienia **20 lat**.

- w obrębie Lubienia przeciętny wiek drzewostanów (68 lat) jest wyższy o **10 lat** od połowy średniego wieku rębności (58 lat) – co oznacza **odstępstwo**,
- w obrębie Starachowice przeciętny wiek drzewostanów (68 lat) jest wyższy o **11 lat** od połowy średniego wieku rębności (57 lat) – co oznacza **odstępstwo**,
- w całym Nadleśnictwie przeciętny wiek drzewostanów (68 lat) jest wyższy o **11 lat** od połowy średniego wieku rębności (57 lat) – co oznacza **odstępstwo**.

Celem planowania urzędzeniowego jest dążenie do osiągnięcia odpowiedniej relacji pomiędzy przeciętnym wiekiem a połową średniego wieku rębności, a gdzie to możliwe, również kształtowanie i poprawa struktury drzewostanów, a tym samym umacnianie ich stabilności i stanu zdrowotnego.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, poza rębiami stopniowymi, odbywało się z zachowaniem ostępowego porządku cięć. W obecnym opracowaniu zastosowano dotychczasowy podział lasu na ostępy, a w drzewostanach zaliczonych do przyszłych jednostek kontrolnych przyjęto indywidualny kierunek cięć i zrywki, z uwzględnieniem granicy transportowej.

Nabór drzewostanów do cięć rębnych odbywał się, pod warunkiem zachowania ładu czasowego i przestrzennego, w następującej kolejności:

- drzewostany o strukturze klasy odnowienia i klasy do odnowienia,
- drzewostany kwalifikujące się do pilnej przebudowy pełnej,
- drzewostany, które osiągnęły wiek dojrzałości rębnej,
- inne drzewostany, w tym (wyjątkowo) bliskorębne ze względu na położenie w ostępie i konieczność rozpoczęcia ich użytkowania.

Poniżej, na podstawie tabel XIV i wykazów projektowanych cięć rębnych, zamieszczono zestawienia wyliczonych, proponowanych etatów cięć rębnych na przyszły okres gospodarczy.

Zestawienie porównawcze etatów użytkowania rębego

OBRĘB	Gospodarstwo	Etaty wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebudowy	Etat wg okresów uprzątk. w KO i KDO	Etat z potrzeb hodowlanych	Etat proponowany na okres obowiązywania planu		
		z ostatniej kl. wieku	z dwóch ostatnich kl. wieku						Pow. manip. [ha]	Miażdżość [m³]	
		miażdżość brutto na 10-lecie [m³]								brutto	netto
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
LUBIENIA	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	0	0	0,00	0	0
	LASÓW OCHRONNYCH (O)	200640	186520	179860	186520	13750	173700	200643	1638,00	200643	167828
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	51890	39390	44000	44000	18690	42460	X	395,88	61463	50750
	RAZEM LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	51890	39390	44000	44000	18690	42460	X	395,88	61463	50750
	OGÓŁEM OBRĘB	252530	225910	223860	230520	32440	216160	X	2033,88	262106	218578

STARACHOWICE	SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	0	0	0,00	0	0
	LASÓW OCHRONNYCH (O)	212850	205540	201450	205540	18030	159800	212852	1600,06	212852	178432
	LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ*)	0	50	60	50	0	0	X	0,00	0	0
	RAZEM LASÓW GOSPODARCZYCH (G)	0	50	60	50	0	0	X	0,00	0	0
	OGÓŁEM OBRĘB	212850	205590	201510	205590	18030	159800	X	1600,06	212852	178432
NADLEŚNICTWO		465380	431500	425370	436110	50470	375960	X	3633,94	474958	397010

*- (GZ) – zrębowy sposób zagospodarowania, (GPZ) – przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania

Użytki rębne nie zaliczone na poczet etatu przedstawiono poniżej.

Kategoria cięć	Obręb						Nadleśnictwo		
	Lubienia			Starachowice					
	Pow. [ha]	Miażdżość [m³]		Pow. [ha]	Miażdżość [m³]		Pow. [ha]	Miażdżość [m³]	
1	2	brutto	netto	5	brutto	netto	8	brutto	netto
Uprzątnięcie płazowin	-	-	-	0,78	31	26	0,78	31	26
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	818	676	-	247	204	-	1065	880
Pozostałe (uprzątnięcie drzew z zadrzewień)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	-	818	676	0,78	278	230	0,78	1096	906

Proponowany łączny maksymalny etat grubizny użytków rębnych, po uwzględnieniu miażdżości użytków niezaliczonych na poczet etatu oraz 5% przyrostu od użytków zaliczonych na etat, wynosi **499 802 m³ grubizny brutto (417 763 m³ netto)**, w tym:

w obrębie Lubienia – **276 029 m³ brutto (230 181 m³ netto)**,
w obrębie Starachowice – **223 773 m³ brutto (187 582 m³ netto)**.

II. Użytkowanie przedrębne.

W ramach użytkowania przedrębnego planowane są trzebieże wczesne i późne (selekcyjne i przekształceniowe). Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny nie zaplanowano.

Zgodnie z zapisami obowiązujących ZHL, w planowaniu użytków przedrębnych nie projektowano liczby nawrotów trzebieży wczesnych, pozostawiając to w gestii Nadleśnictwa.

Zgodnie z ustaleniem KZP, w drzewostanach starszych klas wieku gdzie określono jakość techniczną, a które nie są objęte planowanym użytkowaniem rębnym, nie planowano zabiegu TP z wyjątkiem pozycji uzgodnionych z Nadleśnictwem. Trzebieży późnych nie planowano również w drzewostanach o zwarcu luźnym, ewentualnie przerywanym i trudno dostępnych, a także w drzewostanach młodszych, gdzie określono jakość hodowlaną oraz niektórych drzewostanach położonych na wąskich i małych działkach pomiędzy obcą własnością.

W części drzewostanów cięcia w ramach trzebieży będą mieć charakter przekształceniowy, a ich główną funkcją ma być zapewnienie optymalnych warunków rozwoju wartościowym pod względem hodowlanym podrostopom i podsadzeniom, bądź stworzenie warunków do wprowadzenia odnowień.

Grubizna, którą ewentualnie pozyska się na powierzchniach nie objętych wskazaniami gospodarczymi, w ramach cięć przygodnych (np. usuwanie drzew posuszowych, złomów, wywrotów lub innych), mieścić się będzie w ramach ogólnego, orientacyjnego etatu miażdżościowego użytków przedrębnych.

Zestawienie powierzchni drzewostanów projektowanych do użytkowania przedrębego

Rodzaj cięć	Obręb		Nadleśnictwo
	Lubienia	Starachowice	
	Powierzchnia [ha]		
1	2	3	4
Trzebieże wczesne	952,79	664,86	1617,65
Trzebieże późne	2952,79	3339,72	6292,51
Ogółem	3905,58	4004,58	7910,16

Uwzględniając:

- ↳ etaty wg stanu na 01.01.2016 r.
- ↳ spodziewany bieżący przyrost mąszości, wg gatunków panujących, w drzewostanach nie objętych planowanym użytkowaniem rębny (przy założeniu, że maksymalny rozmiar cięć pielęgnacyjnych to 50%, 60%, 65%, 70%, 75% przyrostu tablicowego),
- ↳ wyniki użytkowania przedrębego w Nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 i 10 lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie mąszość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- ↳ zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego,

Podczas Narady Techniczno-Gospodarczej dla Nadleśnictwa Starachowice przyjęto zaproponowany przez Wykonawcę pPUL etat cięć w użytkowaniu przedrębnym w wysokości **7 910,16 ha** o szacunkowej mąszości **387 597 m³ netto** i **484 498 m³ brutto**.

Wskaźnik intensywności cięć pielęgnacyjnych przyjęto na poziomie:

Obręb Lubienia – 3905,58 ha, **191 373 m³ netto**, 239 217 m³ brutto, wskaźnik 49 m³/ha,
Obręb Starachowice – 4004,58 ha, **196 224 m³ netto**, 245 281 m³ brutto, wskaźnik 49 m³/ha.

O faktycznym rozmiarze wykonania planu zadecydują potrzeby pielęgnacyjne i stan sanitarny lasu w chwili wykonywania zabiegu. Ustalony i przyjęty etat powierzchniowy stanowić będzie **wielkość obligatoryjną, minimalną powierzchnię cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnych do wykonania** w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Łączny etat użytkowania głównego

Użytkowanie	Obręb				Nadleśnictwo	
	Lubienia		Starachowice		Mąszość_	[%]
	Mąszość_	[%]	Mąszość_	[%]		
	[m ³ brutto]	[m ³ netto]	[m ³ brutto]	[m ³ netto]	[m ³ brutto]	[m ³ netto]
1	2	3	4	5	6	7
Rębne	276 029	53,57	223 773	47,71	499 802	50,78
	230 181	54,60	187 582	48,87	417 763	51,87
Przedrębne	239 217	46,43	245 281	52,29	484 498	49,22
	191 373	45,40	196 224	51,13	387 597	48,13
Razem	515 246	100,00	469 054	100,00	984 300	100,00
	421 554	100,00	383 806	100,00	805 360	100,00

Z porównania etatu użytków głównych z etatem na ubiegły okres gospodarczy wynika, że nastąpi niewielki spadek pozyskania drewna w skali Nadleśnictwa o ok. 9 %, przy zmniejszonym użytkowaniu rębny o ok. 14 % i zmniejszonym użytkowaniu przedrębny o ok. 2 %.

6. Jednostki kontrolne

Wytypowano drzewostany, jako przyszłe jednostki kontrolne z udziałem jodły, w których istnieje możliwość osiągnięcia zróżnicowanej struktury pionowej. Lasy te przewidziano do zagospodarowania głównie rębnią stopniową gniazdową udoskonaloną (IVd) oraz rębnie stopniową gniazdową (IVa) w jednym przypadku rębnią V.

Łącznie w Nadleśnictwie powierzchnia z wyznaczonymi jednostkami kontrolnymi wynosi 993,46 ha, co stanowi 7 % powierzchni drzewostanów, w tym w obrębie Lubienia na powierzchni 363,52 ha i w obrębie Starachowice na powierzchni 629,94 ha.

W ramach jednostek kontrolnych określono fazy rozwojowe drzewostanu: optymalą - 592,43 ha, przejściową - 28,89 ha, terminalną - 372,14 ha.

7. Wytyczne w sprawie użytkowania rębego

Przyjęto zaproponowane przez Wykonawcę wytyczne w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

8. Wytyczne w zakresie hodowli lasu

Przyjęto zaproponowany rozmiar zadań z zakresu hodowli lasu wg wielkości zamieszczonych poniżej.

Planowany rozmiar prac z zakresu hodowli lasu

Rodzaj czynności gospodarczej			Obręb		Nadleśnictwo
			Lubienia	Starachowice	
			Powierzchnia [ha]		
1			2	3	4
1. Odnowienia i zalesienia otwarte			3,82	3,72	7,54
w tym:	- halizny, płazowiny, zręby		3,82	0,78	4,60
	- zręby projektowane		-	2,94	2,94
	- grunty nieleśne		-	-	-
2. Odnowienia pod osłoną			704,13	530,51	1234,64
w tym:	- przy rębniach złożonych		698,63	525,92	1224,55
	- podsadzenia produkcyjne		5,50	3,94	9,44
	- dolesienia luk		-	0,65	0,65
3. Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących			2,55	3,62	6,17
4. Wprowadzanie podszytów			-	-	-
5. Pielęgnowanie razem			1893,35	1575,65	3469,00
w tym:	- upraw	- pielęgnowanie gleby	233,09	227,69	460,78
		- czyszczenia wczesne (CW)	476,18	430,18	906,36
	- pielęgnowanie młodników (CP)		1184,08	917,78	2101,86
6. Melioracje			641,64	531,85	1173,49
w tym:	- agrotechniczne		641,64	531,85	1173,49
	- wodne		-	-	-
	- nawożenie		-	-	-

W Projekcie Planu Urządzenia Lasu pielęgnowanie gleby (PIEL) i czyszczenia wczesne (CW) zaplanowano jedynie dla upraw i zrębów istniejących na dzień 1 stycznia 2026 r. W uprawach nowo projektowanych, zarówno na powierzchniach otwartych, jak i pod osłoną nie projektowano pielęgnacji gleby i czyszczeń wczesnych. Wyjątek stanowią zaewidencjonowane wg stanu na 01.01.2026 r. zręby.

W uzgodnieniu z Nadleśnictwem zaprojektowano odnowienia naturalne w ramach rębni zupełnych i złożonych na łącznej powierzchni zredukowanej **250,77 ha**, w tym:

w rębni zupełnej na **2,94 ha**,

w rębni złożonej na **247,83 ha** (obr. Lubienia – 74,45 ha, obr. Starachowice – 173,38 ha).

W trakcie Narady zaakceptowano przyjęte w projekcie PUL typy drzewostanów (zamieszczone poniżej dla siedlisk leśnych i siedlisk przyrodniczych) o charakterze gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw ustalone na KZP i uzupełnione w trakcie prac taksacyjnych.

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia [%]	Gatunki domieszkowe	Projektowane rodzaje rębni
1	2	3	4	5
LMśw	Bk	Bk 70, Db i inne 30	Db, Jw, Md, Jd, So	II
	Bk-Db	Db 50, Bk 30, Md i inne 20	Md, Jd, Jw, Gb, So	III
	Db-Bk	Bk 50, Db 30, Md i inne 20	Md, Jd, Jw, Gb, So	III, II
LMw	Db	Db 70, Ol i inne 30	Ol, Jw, Wz, Jd, Gb	III
	Jd	Jd 70, Db i inne 30	Db, Ol, Jw, Św, So	IV
	Bk-So	So 40, Bk 30, Db i inne 30	Db, Jw, Wz, Ol, Św	II, III
	Bk-Db	Db 50, Bk 30, So i inne 20	So, Jd, Jw, Wz, Lp	III
Lśw	Bk	Bk 70, Db i inne 30	Db, Jw, Md, Lp, Jd	II
	Jd	Jd 80, Bk i inne 20	Bk, Db, Md, Jw, Gb	IV
Lw	Db	Db 70, Jw i inne 30	Jw, Ol, Jd, Wz, Gb	III
LMwyż	Bk	Bk 70, Db i inne 30	Db, Jw, Md, Lp, Jd	II
	Bk-Db	Db 50, Bk 30, Md i inne 20	Md, Jd, Jw, Gb, Św	III
Lwyż	Jd	Jd 70, Bk i inne 30	Bk, Jw, Md, Db, Gb	IV
	Db	Db 70, Bk i inne 30	Bk, Jd, Jw, Md, Gb	II, III

Dodatkowe typy drzewostanów i orientacyjne składy gatunkowe upraw na siedliskach przyrodniczych w obszarach Natura 2000

Typ siedliskowy lasu	Siedlisko przyrodnicze	Typ drzewostanu	Przykładowy skład gatunkowy odnowienia [%]	Projektowane rodzaje rębni
1	2	3	4	5
LMb	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>)	Św-So	So 50, Św 30, Ol, Brz 20	-
LMśw	9170 Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	Bk-Db	Db 40, Bk 30, Jd, Gb, Jw, Kl, Lp, Brz, Oś 30	IV

Lw	91E0 Łęgi olszowe i jesionowe (<i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	OI	OI 70, Wz, Db, Jw, Gb, Kl, Js, Brz, Św 30	-
OIJwyż	91E0 Łęgi olszowe i jesionowe (<i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	OI	OI 70, Js, Wz, Jw, Kl, Brz, Św 30	-

W opisie ogólnym należy przedstawić sposób postępowania i orientacyjne wielkości przy pielęgnowaniu nowo zakładanych upraw w trakcie trwania 10-lecia.

9. Wytyczne w zakresie przebudowy drzewostanów.

Przebudowę drzewostanów niezgodnych z celami gospodarki leśnej zaprojektowano w ramach przebudowy pełnej z podziałem na:

- intensywną – realizowaną poprzez użytkowanie rębne, zaprojektowaną w drzewostanach o składzie gatunkowym niezgodnym z TD;
- stopniową - realizowaną poprzez trzebieże w drzewostanach z jakością techniczną o składzie gatunkowym niezgodnym z TD.

Poniżej przedstawiono wartości liczbowe form przebudowy.

Przebudowa	Obręb		Nadleśnictwo
	Lubienia	Starachowice	
	Powierzchnia [ha]		
1	2	3	4
Intensywna	183,82	87,97	271,79
Stopniowa	57,07	30,10	87,17
Ogółem	240,89	118,07	358,96

10. Użytkowanie uboczne i gospodarka łowiecka.

W ramach użytkowania ubocznego w Nadleśnictwie Starachowice na bieżące 10-lecie przewiduje się pozyskiwanie choinek z plantacji, a podczas cięć pielęgnacyjnych w miarę możliwości także stoiszu.

Nadleśnictwo sprawuje nadzór nad działalnością 3 kół łowieckich dzierżawiących jego grunty na 4 obwodach łowieckich.

11. Ochrona przeciwpożarowa.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. zmieniającym rozporządzenie z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, lasy Nadleśnictwa Starachowice zakwalifikowano do **II kategorii** zagrożenia pożarowego.

Kierunkowe zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej wraz z mapami zostały przedłożone do uzgodnienia przez Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach.

12. Zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne.

Teren znajdujący się w zasięgu terytorialnego działania Nadleśnictwa Starachowice odznacza się znaczną atrakcyjnością dla turystyki i rekreacji.

Kompleksy sąsiadujące z miejscowościami (zwłaszcza miastem Starachowice) są w naturalny sposób penetrowane przez miejscową ludność, zwłaszcza w okresie zbioru owoców runa leśnego oraz w celu uprawiania różnego rodzaju aktywności fizycznej na świeżym powietrzu. Na atrakcyjność omawianego terenu wpływają także różnego rodzaju obiekty przyrodnicze, zabytki oraz miejsca upamiętniające różnorodne zdarzenia historyczne. Nasilający się ruch turystyczny i rekreacyjny spowodował, że Nadleśnictwo w coraz szerszym zakresie angażuje się w działalność informacyjno-edukacyjną oraz w rozbudowę infrastruktury służącej turystyce i rekreacji.

Obszary lasów o zwiększonej funkcji społecznej, w tym strefy o których mowa w „Wytycznych do zagospodarowania lasów o zwiększonej funkcji społecznej na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych” stanowiących załącznik nr 1 do Zarządzenia DGLP nr 58 z dnia 5 lipca 2022r., uwzględniające koncentrację ruchu turystycznego i rekreacyjnego, zostały uzgodnione z Zespołem Lokalnej Współpracy (ZLW). Strefy te wyznaczono ze względu na ponadprzeciętne użytkowanie rekreacyjne oraz sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej lub innych obiektów użyteczności publicznej (np. cmentarz, szpital, szkoła, droga publiczna). Zasięg obszarów leśnych o zwiększonej funkcji społecznej przedstawiono w planie urządzenia lasu na mapach zagospodarowania rekreacyjnego w postaci:

- strefy **intensywnego oddziaływania społecznego** na łącznej powierzchni **233,36 ha**, w tym:
  - w obrębie Lubienia 0,33 ha w 1 pododdziale;
  - w obrębie Starachowice 233,03 ha w 112 pododdziałach;
- strefy **zrównoważonego oddziaływania społecznego** na łącznej powierzchni **402,32 ha**, w tym:
  - w obrębie Lubienia 126,19 ha w 30 pododdziałach;
  - w obrębie Starachowice 276,13 ha w 100 pododdziałach.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 11 DGLP z dnia 13 lutego 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 111 DGLP z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie wytycznych prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa w Lasach Państwowych Nadleśnictwo będzie sporządzać roczne plany edukacji leśnej, w oparciu o wytyczne zawarte w załączniku nr 1 do w/w/zarządzenia.

13. Potrzeby w zakresie budownictwa ogólnego, drogowego i melioracji wodnych.

Prace z zakresu budownictwa ogólnego i budownictwa drogowego (w tym dotyczące ochrony przeciwpożarowej) realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP, z uwzględnieniem opracowanego Projektu Docelowej Sieci Drogowej, położenia wokół terenów zurbanizowanych i rozwoju turystyki oraz rekreacyjnego wykorzystania terenów leśnych.

14. Program Ochrony Przyrody.

Poniżej w układzie tabelarycznym przedstawiono formy ochrony przyrody wyróżnione na terenie Nadleśnictwa w ramach VI rewizji na lata 2026-2035.

Formy ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Starachowice

Rodzaj obiektu	Ilość		Powierzchnia [ha]	
	stan na 01.01.2016 r.	stan na 01.01.2026 r.	stan na 01.01.2016 r.	stan na 01.01.2026 r.
1	2	3	4	5
Rezerваты przyrody	2	3	39,42	159,83
Obszary chronionego krajobrazu	2	2	14015,38	14003,68

Rodzaj obiektu	Ilość		Powierzchnia [ha]	
	stan na 01.01.2016 r.	stan na 01.01.2026 r.	stan na 01.01.2016 r.	stan na 01.01.2026 r.
1	2	3	4	5
Obszary Natura 2000 SOO	1	1	2236,99	2236,63
Pomniki przyrody	2	6	-	-
Grzyby wielkoowocnikowe chronione	1	0	-	-
Porosty chronione ²	2	4	-	-
Rośliny chronione ¹	wątrobowce	3	-	-
	mchy ³	27	-	-
	rośliny naczyniowe ⁴	31	-	-
Zwierzęta chronione ¹	pierścienice	1	-	-
	mięczaki	3	-	-
	owady ⁵	18	-	-
	ryby	1	-	-
	płazy	14	-	-
	gady	5	-	-
	ptaki	133	-	-
	ssaki	18	-	-

¹ - łącznie z tymi, dla których nie podano lokalizacji w wydzieleniu drzewostanowym

² - liczba gatunków porostów może być większa, ponieważ chrobotki oznaczano do rodzaju

³ - liczba gatunków mchów może być większa, ponieważ torfowce i widłozęby oznaczano do rodzaju

⁴ - liczba gatunków roślin naczyniowych może być większa, ponieważ widłakowate oznaczono do rodziny

⁵ - liczba gatunków owadów może być większa, ponieważ trzmiele oznaczono do rodzaju

Nazwa Obszaru Natura 2000	Powierzchnia (ha)	
	2016	2026
SOO Uroczyska Lasów Starachowickich PLH 260038	2 236,99	2 236,63

Ponadto na terenie Nadleśnictwa jako **walory przyrodniczo-leśne** w ramach rewizji wyróżniono:

- Cenne drzewa - wyodrębniono **35** drzew niebędących pomnikami przyrody, które wyróżniają się wiekiem, pokrojem oraz parametrami pierśnicy i wysokości.
- Drzewostany – w ramach prac taksacyjnych na powierzchni **186,21 ha** zostały wyróżnione drzewostany stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.
- Powierzchnie leśne do wyłączenia z użytkowania decyzją Nadleśniczego - w Nadleśnictwie wyłączono z użytkowania decyzją Nadleśniczego **124** pododdziałów o łącznej powierzchni **181,37 ha** w tym:
  - w obrębie Lubienia 17 pododdziałów o powierzchni 26,23 ha,
  - w obrębie Starachowice 107 pododdziałów o powierzchni 155,14 ha.

➤ Siedliska przyrodnicze

Inwentaryzacje siedlisk przyrodniczych na terenie Nadleśnictwa Starachowice przeprowadzono w ramach następujących opracowań:

- PZO dla obszaru Natura 2000 Uroczyska Lasów Starachowickich PLH260038;
- opracowanie fitosocjologiczne dla Nadleśnictwa Starachowice z 2025 roku;

Wyniki powyższych prac zostały uwzględnione podczas tworzenia projektu PUL wraz z POP dla Nadleśnictwa Starachowice w następujący sposób:

- ❖ w obszarze Natura 2000 SOO Uroczyska Lasów Starachowickich PLH260038 siedliska przyrodnicze przyjęto zgodnie z PZO. Uwzględniono również siedliska przyrodnicze z opracowania fitosocjologicznego w miejscach w których brak jest siedlisk przyrodniczych z PZO. Zaproponowano aby w trakcie realizacji PUL Nadleśnictwo wystąpiło z wnioskiem do RDOŚ o uaktualnienie PZO dla obszaru o dane zawarte w opracowaniu fitosocjologicznym.
- ❖ poza obszarami Natura 2000 zostały przyjęte, jako „cenne fragmenty zbiorowisk roślinnych”, pozytywnie zweryfikowane siedliska przyrodnicze wykazane w opracowaniu fitosocjologicznym dla Nadleśnictwa Starachowice. Informację o występowaniu w danym pododdziale „cennego fragmentu zbiorowiska roślinnego” zamieszczono w opisie taksacyjnym, w polu informacji różnych. W przypadku zajmowania części powierzchni pododdziału podano % powierzchni.

W sumie w obszarze Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Starachowice w PUL wg stanu na 01.01.2026 r. potwierdzono występowanie **807,18 ha** siedlisk przyrodniczych.

Poza siedliskowym obszarem Natura 2000 potwierdzono występowanie **771,34 ha** „cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych”.

Podczas projektowania wskazań gospodarczych dla siedlisk przyrodniczych przyjęto odrębny cel hodowlany, sposób postępowania hodowlanego, uwzględniający naturalne składy drzewostanów i ich strukturę, stan i pochodzenie.

Powierzchnia i lokalizacja siedlisk przyrodniczych w obszarze SOO Uroczyska Lasów Starachowickich PLH 260038, wg danych pochodzących z ekspertyzy PZO

Lp.	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Obręb Lubienia		Obręb Starachowice		Nadleśnictwo
		Powierzchnia – całe wydź. (X) – część wydź. SUMA	Lokalizacja – pododdziały	Powierzchnia – całe wydź. (X) – część wydź. SUMA	Lokalizacja – pododdziały	Powierzchnia – całe wydź. (X) – część wydź. SUMA
1	2	3	4	5	6	7
1	9170 – Grąd subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	215,91	17 h, i, 19 h, o, w, x, 20 a, h, i, l, n, 21 h, 22 j, k, 24 d, f, j, 42 a, b, d, g, i, 43 b, d, f, 70 d, 71 a, d-g, l, o, 72 g, 78 b, g-i, 102 j, 103 g,	128,69	24 b, 46 g, 66 b, 83 b, 84 d-g, 85 c-f, i, 87 f, h, 105 b, c, f, g, 106 f, 107 c, 130 m, 144 n, 145 m, 153 b, f, g, 155 b-d, l, 162 a-c,	344,60
		(4,92)	(20 s, 102 h)	(18,80)	(84 b, 107 a, g; 130 i, g)	(23,72)
		220,83		147,49		368,32
2	91D0 ¹ – Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)	3,68	20 j, 103 f	0,00	-	3,68
		(0,82)	(103 j)	(0,00)	-	(0,82)
		4,50		0,00		4,50
3	91E0 ¹ – Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	5,11	102 i, 103 d	11,26	131 c, 145 w, 156 d	16,37
		(0,19)	(102 h)	(0,00)	-	(0,19)
		5,30		11,26		16,56

Lp.	Kod i nazwa siedliska przyrodniczego	Obręb Lubienia		Obręb Starachowice		Nadleśnictwo
		Powierzchnia – całe wydź. (X) – część wydź. SUMA	Lokalizacja – pododdziały	Powierzchnia – całe wydź. (X) – część wydź. SUMA	Lokalizacja – pododdziały	Powierzchnia – całe wydź. (X) – część wydź. SUMA
1	2	3	4	5	6	7
4	91P0 – Wyżynny jodłowy bór mieszany (Abietetum polonicum)	51,64	23 f, i, 24 c, h, 50 d, 72 b, c, f, 78 c.	319,74	1 k, 2 d, g, 3 j, l, 4 l, 23 c, f, i, j, 47 d, 48 b, c, 66 c, d, 67 a-c, f, 86 j, l-n, 87 a-c, g, 106 c, d, k, 107 k, 130 l, n, 131 f, 132 b, c, f, l, m, 133 c, f, g, 142 a, g, 143 b, j, 144 i, j, 153 a, 154 a, c, d, 155 h.	371,38
		(14,40)	(50 b)	(32,02)	(2 h, 107 a, g, 130 g)	(46,42)
		66,04		351,76		417,80
OGÓŁEM		276,34 (20,33) 296,67		459,69 (50,82) 510,51		736,03 (71,15) 807,18

¹ siedlisko o znaczeniu priorytetowym

Zestawienie cennych fragmentów zbiorowisk roślinnych w Nadleśnictwie Starachowice występujących poza obszarami Natura 2000

Lp.	Kod siedliska przyrodniczego	Odpowiadający kod przyjęty w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	pododdziały	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5	6
1	9110	Lp-F	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagetum</i>)	Obręb Lubienia: 76 g, 112 c, 131 m, 154 h, 157 c,	5,35
				Obręb Starachowice: 174 o	0,74
				Razem	6,09
2	9170	T-C	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Tilio-Carpinetum</i>)	Obręb Lubienia: 12 a, c-f, h, 13 f, 14 j, n, 15 j, 33l, 35 b, d, g, 36 b, d, 37 a, h, 38 a, 45 b, 46 k, 47 b, j, 49 j, 58 f, h, k, l, n, p, 59 a-c, f, i, 60 f, h, 62 d, 63 c, d, 64 a, c, d, 65 a, c, 67 a, b, 68 a, d, h, i, 69 a, 87 g, 88 h, 89 g, h, m, 90 b, 91 b, f, g, j, 93 a, 96 b-d, 97 b-f, j, 102 t, 116 d, f, 117 b, c, s, 118 g, 125 f, 128 b, 129 c-g, 130 a, 131 g, j, 143 a, 144 a-c, g, h, 145 c, d, 156 l, 157 k, 159 a, 160 a-d,	483,22
				Obręb Starachowice: 1 m, 45 h, 65 f, 119 h, k, 120 g, h, 149 j, 155 g, 163 a, b, 164 a, 165 h, 171 i-k, m, n, 172 c-h, 173 i, 186 g, l, o, 187 a, p, r, 188 c, 192 z, 193 f, 194 d, m,	90,10
				Razem	573,32
3	91E0	F-A	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	Obręb Lubienia: 102 t	0,57
				Obręb Starachowice: 118A fx, gx, 157 a,	6,03
				Razem	6,60
4	9110	Pa-Q	Cieplolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti-petraeae</i>)	Obręb Lubienia: 59 c, 60 d, f, 108 k, 138 g, 139 a, h,	12,07
				Obręb Starachowice:	0,00
				Razem	12,07

Lp.	Kod siedliska przyrodniczego	Odpowiadający kod przyjęty w bazie opisów taksacyjnych	Odpowiadająca nazwa siedliska przyrodniczego	pododdziały	Powierzchnia [ha]
1	2	3	4	5	6
5	91P0	A-P	Wyżynny jodłowy bór mieszany (<i>Abietetum polonicum</i>)	Obręb Lubienia: 40 h, 41 d, g, 46 a, 49 b, c, g, 69 d, f, 76 g, 92 f, 97 r, 99 c, 114 g, 116 d, h, i, k, 117 s, r, y, 118 l, 119 f, i, 128 b, 129 c, 146 b, 148 i, 151 g, 153 b, d, 154 b, d, 155 f-h 156 j, 157 c,	123,42
				Obręb Starachowice: 25 b, 43 l, 44 i, 45 h, 146 b, f-i, 156 a, f, 158 b, h, i, 173 a, 186 g, l, 193 h, 194 b,	40,67
				Razem	164,09
6	91D0	Vu-P	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	Obręb Lubienia:	0,00
				Obręb Starachowice: 61 d, g, 110 f, 139 c, 184 j, 185 g, j, 191 l, 192 p,	9,17
				Razem	9,17
Ogółem				Obręb Lubienia: Obręb Starachowice: Nadleśnictwo	624,63 146,71 771,34

Szczegółowa analiza siedlisk przyrodniczych została przeprowadzona w „Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko i obszary Natura 2000”.

➤ Pozostałe walory przyrodnicze Nadleśnictwa

W Nadleśnictwie Starachowice wyznaczono, na podstawie propozycji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych tzw. „obszary cenne przyrodniczo” (OCPK1), które zostały uwzględnione w PUL i wyłączone z użytkowania.

➤ **Walory kulturowe** – opisano zabytki kultury materialnej oraz stanowisk archeologicznych wpisanych do wojewódzkich rejestrów, a także miejsc pamięci, mogił i kapliczek zlokalizowanych na gruntach Nadleśnictwa Starachowice. Zamieszczony został także wykaz i opis najważniejszych zabytków stałych występujących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Martwe drewno - w ramach prac urządzenia lasu VI rewizji, dokonano pomiaru drewna martwego na 10 % powierzchni próbnych objętych pomiarem miąższości, w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że zasoby grubizny drewna martwego w Nadleśnictwie Starachowice (średnicy powyżej 10 cm bez kory) stanowią **ok. 1,2 %** zasobów drzewnych (**3,78 m³/ha**).

15. Ocena Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszary Natura 2000.

Podstawą prawną opracowania prognozy jest Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zakres i stopień szczegółowości opracowania prognozy został uzgodniony z RDOŚ oraz sprecyzowany w SWZ.

W ramach wykonywania Oceny Oddziaływania projektu PUL na Środowisko i Obszar Natura 2000 dokonano analizy rozmieszczenia zaplanowanych zabiegów w odniesieniu do lokalizacji wybranych obiektów przyrodniczych.

W pierwszej kolejności wykonano analizy dla stanowisk gatunków oraz miejsc występowania siedlisk przyrodniczych na terenach obszaru Natura 2000 pokrywających się

z gruntami Nadleśnictwa Starachowice.

Osobnej analizie poddano również wartości przyrodnicze położone na terenie gruntów Nadleśnictwa, poza granicami obszaru Natura 2000.

Ostateczna ocena przewidywanego oddziaływania zapisów planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 została wykonana w oparciu o analizy wpływu planu na poszczególne elementy środowiska, jak:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- zwierzęta, rośliny, grzyby,
- woda,
- powietrze,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Dla obszaru Natura 2000 dokonano oceny wpływu na przedmioty ochrony w tym siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt.

Do oceny wpływu projektu PUL na zachowanie stanu lasu w ramach obszaru Natura 2000 wykorzystano tzw.: „macierze”.

W ocenie oddziaływania projektu PUL na środowisko i Obszar Natura 2000 nie stwierdzono by plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Starachowice na lata 2026-2035 mógł negatywnie oddziaływać obszar Natura SOO Uroczyska Lasów Starachowickich PLH260038.

Sekretarz NTG:

Przewodniczący NTG:

Zatwierdził:

Dyrektor RDLP Radom